บทที่ 3

ผลการทดลอง

ผลการทดลอง

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ศึกษาจำนวนผู้ป่วย 120 ราย แบ่งเป็นผู้ที่ใช้ยา Zinc pyrithione 60 ราย ใช้ยา Ketoconazole 60 ราย เมื่อติดตามผลหลังการใช้ยารักษา 2 อาทิตย์ ผู้ที่ใช้ยา Zinc pyrithione มาตามกำหนดนัด 59 ราย แต่หยุดใช้ยาก่อน 2 ราย เหลือผู้ใช้ยาตามกำหนดจริง 57 ราย ผู้ที่ใช้ยา Ketoconazole มาตามกำหนดนัด 56 ราย เมื่อติดตามผลหลังการใช้ยารักษาครบ 4 อาทิตย์ ผู้ที่ใช้ยา Zinc pyrithione มาตามกำหนดนัด 57 ราย แต่ใช้ยาตามกำหนดจริง 56 ราย ผู้ที่ใช้ยา Ketoconazole มาตามกำหนดนัด 56 ราย ใช้ยาตามกำหนดจริงทั้ง 56 ราย

ระยะเวลาที่ทำการทดลองอยู่ระหว่างเดือน ธันวาคม 2531 ถึง มีนาคม 2532

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยที่ทำการศึกษา จำแนกตามชายและหญิง

ผู้ป่วยทั้งหมด		ZPT		KT	
ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
18	95	9	48	9	47

หมายเหตุ ZPT = Zinc pyrithione

KT = Ketoconazole

015773

ตารางที่ 2 อายุของผู้ป่วย แบ่งตามกลุ่มที่ใช้ยา

ช่วงอายุ	ZPT	KT
10-15	5	5
16-20	30	19
21-25	5	11
26-30	4	2
31-35	5	12
36-40	4	4
41-45	1	1
46-50	1	2
51-55	2	-

ในผู้ป่วยกลุ่มที่ใช้ยา Zinc pyrithione อายุน้อยที่สุดคือ 12 ปี อายุมากที่สุดคือ 52 ปี ค่าเฉลี่ยของกลุ่มอายุ เท่ากับ 23.3 ปี

ในผู้ป่วยกลุ่มที่ใช้ยา Ketoconazole อายุน้อยที่สุดคือ 15 ปี อายุมากที่สุดคือ 50 ปี ค่าเฉลี่ยของกลุ่มอายุ เท่ากับ 25.3 ปี

ในผู้ป่วยทั้ง 2 กลุ่ม ช่วงอายุที่พบมากที่สุด(mode) คือ 16-20 ปี

ตารางที่ 3 อาชีพของผู้ป่วยแบ่งตามกลุ่มที่ใช้ยา

	ผู้ป่วยทั้งหมด	ZPT	KT
นักเรียน,นักศึกษา	70	40	30
ลูกจ้าง	13	4	9
พยาบาล	8	3	5
นักธุรกิจ	3	1	2
อาจารย์โรงเรียน	17	9	8
ค้าขาย	1	-	1
พระ	1	-	1

อาชีพที่พบมากที่สุดคือนักเรียนนักศึกษา รองลงมาคืออาจารย์และลูกจ้าง ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ชนิดของแชมพูยาที่เคยใช้

	ผู้ป่วยทั้งหมด	ZPT	KT
แชมพูผสม ZPT	23	13	10
แชมพู Selsun	6	3	3
แชมพู Cetavlon	1	1	-

จำนวนผู้ป่วยที่เคยใช้แชมพูยามีจำนวนทั้งหมด 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 26 ของจำนวนผู้ป่วยทั้งหมด

ชนิดของแชมพูยาที่ผู้ป่วยใช้มากที่สุดคือ แชมพูผสม ZPT คิดเป็นร้อยละ 76 ของแชมพูยาทั้งหมด

ตารางที่ 5 ความรู้สึกของผู้ป่วยต่อผลการใช้แชมพูยา

	ZPT	Selsun	Cetavlon
ดีขึ้นมาก	3	1	-
ดีขึ้นปานกลาง	15	5	1
ดีขึ้นเล็กน้อย	3	-	-
ไม่เปลี่ยนแปลง	2	-	-

ตารางที่ 6 ระดับความรุนแรงของรังแคก่อนการใช้ยา

	ผู้ป่วยทั้งหมด	ZPT	KT
รุนแรงมากที่สุด very severe (Gr5)	4	3	1
รุนแรงมาก severe (Gr4)	88	43	45
รุนแรงปานกลาง moderate (Gr3)	21	11	10

ผู้ป่วยกลุ่ม severe มีจำนวนมากที่สุดคือ 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 77.8 ของผู้ป่วยทั้งหมด รองลงมาคือกลุ่ม moderate คิดเป็นร้อยละ 18.6 และกลุ่ม very severe คิดเป็นร้อยละ 3.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ระดับของความคันของศีรษะก่อนการใช้ยา

	ผู้ป่วยทั้งหมด	ZPT	KT
ไม่คัน	6	5	1
คันเล็กน้อย	62	26	36
คันปานกลาง	21	14	7
คันมาก	24	12	12

ผู้ป่วยมีอาการคันศีรษะเกือบทุกราย คิดเป็นร้อยละ 95.6 ของผู้ป่วยทั้งหมด ส่วนใหญ่มีอาการคันเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 58 ของผู้ป่วยที่มีอาการคัน

ตารางที่ 8 ระดับความคันแบ่งตามระดับความรุนแรงของรังแค

	Gr5	Gr4	Gr3
ไม่คัน	-	4	2
คันเล็กน้อย	1	43	18
คันปานกลาง	-	21	-
คันมาก	3	20	1

ผู้ป่วยที่มีระดับของรังแคมากที่สุด มีอาการคันศีรษะทุกรายและมีอาการคันศีรษะมากคิดเป็นร้อยละ 75

ผู้ป่วยที่มีระดับของรังแคมาก มีอาการคันศีรษะ 84 ราย คิดเป็นร้อยละ 95 ของกลุ่มนี้ และส่วนใหญ่มีอาการคันศีรษะเล็กน้อย รองลงมาคือคันปานกลางและคันมากตามลำดับ

ผู้ป่วยที่มีระดับของรังแคปานกลาง มีอาการคันศีรษะ 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 และส่วนใหญ่มีอาการคันศีรษะเล็กน้อย

ตารางที่ 9 ระดับของรอยเกา (Excoriated mark) ตามกลุ่มผู้ใช้ยา

	ผู้ป่วยทั้งหมด	ZPT	KT
ไม่มีรอยเกา	27	13	14
มีรอยเกาเล็กน้อย	71	36	35
มีรอยเกาปานกลาง	15	8	7

ผู้ป่วยที่มีรอยเกาคิดเป็นร้อยละ 76 ของผู้ป่วยทั้งหมด ส่วนใหญ่มีรอยเกาเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 82 ของผู้ที่มีรอยเกา

ตารางที่ 10 ระดับของรอยเกาแบ่งตามระดับของรังแค

	Gr5	Gr4	Gr3
ไม่มีรอยเกา	-	12	15
มีรอยเกาเล็กน้อย	1	64	6
มีรอยเกาปานกลาง	3	12	-

ผู้ป่วยที่มีระดับของรังแคมากที่สุด มีรอยเกาทุกราย และมีรอยเกามากคิดเป็นร้อยละ 75 ของกลุ่ม

ผู้ป่วยที่มีระดับของรังแคมาก มีรอยเกา 76 ราย คิดเป็นร้อยละ 86 ของกลุ่ม ส่วนใหญ่มีรอยเกาเล็กน้อย

ผู้ป่วยที่มีระดับของรังแคปานกลาง มีรอยเกา 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 28 ของกลุ่ม

ตารางที่ 11 ผลการรักษาของยา 2 ชนิด ในเรื่องระดับความรุนแรงของรังแค

	ZPT ระดับความรุนแรง						KT ระดับความรุนแรง					
	1	2	3	4	5	รวม	1	2	3	4	5	รวม
อาทิตย์ที่ 0	-	-	11	43	3	57	-	-	10	45	10	56
อาทิตย์ที่ 0 - 2	-	40	13	3	1	57	-	44	10	2	-	56
อาทิตย์ที่ 0 - 4	3	40	13	-	-	56	1	46	9	-	-	56

ตารางที่ 11.1 ผลการรักษาของยา 2 ชนิดในเรื่องระดับของรังแค คิดเป็น score

	ZPT	N	KT	N
อาทิตย์ที่ 0	220	57	215	56
อาทิตย์ที่ 0 - 2	136	57	126	56
อาทิตย์ที่ 0 - 4	122	56	120	56

ตารางที่ 11.2 ผลการรักษาของยา 2 ชนิด ในเรื่องระดับรังแค โดยบอกความเปลี่ยนแปลงดังนี้

รังแคลดลง 3 ระดับ = Excellent

รังแคลดลง 2 ระดับ = Very good

รังแคลดลง 1 ระดับ = Good

ไม่เปลี่ยนแปลง = Fair

รังแคมากขึ้น = Worse

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

		ZPT			KT	
		ราย	%		ราย	%
สัปดาห์ที่ 0 - 2	Excellent	-	-		-	-
	Very good	32	56.1		36	64.3
	Good	20	35.1		17	30.3
	Fair	5	8.8		3	5.4
	N=	57	100	N=	56	100
สัปดาห์ที่ 2 - 4	Excellent	1	1.8		-	-
	Very good	38	67.9		39	69.7
	Good	16	28.5		17	30.3
	Fair	1	1.8		-	-
	N =	56	100	N =	56	100

<u>ตารางที่ 11.3</u> ผลการรักษาเปรียบเทียบระหว่างยา 2 ชนิด ในเรื่องระดับรังแค โดยเปรียบเทียบว่ายา Ketoconazole ทำให้อาการรังแคดีขึ้นกว่ายา Zinc pyrithione

	ระดับรังแค
อาทิตย์ที่ 0 - 2	ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p>0.05)
อาทิตย์ที่ 0 - 4	ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p>0.05)

แผนภูมิที่ 1 ผลการรักษาของยาทั้ง 2 ชนิดในเรื่องระดับของรังแคโดยบอกความเปลี่ยนแปลงดังนี้

รังแคลดลง 3 ระดับ = Excellent

รังแคลดลง 2 ระดับ = Very good

รังแคลดลง 1 ระดับ = Good

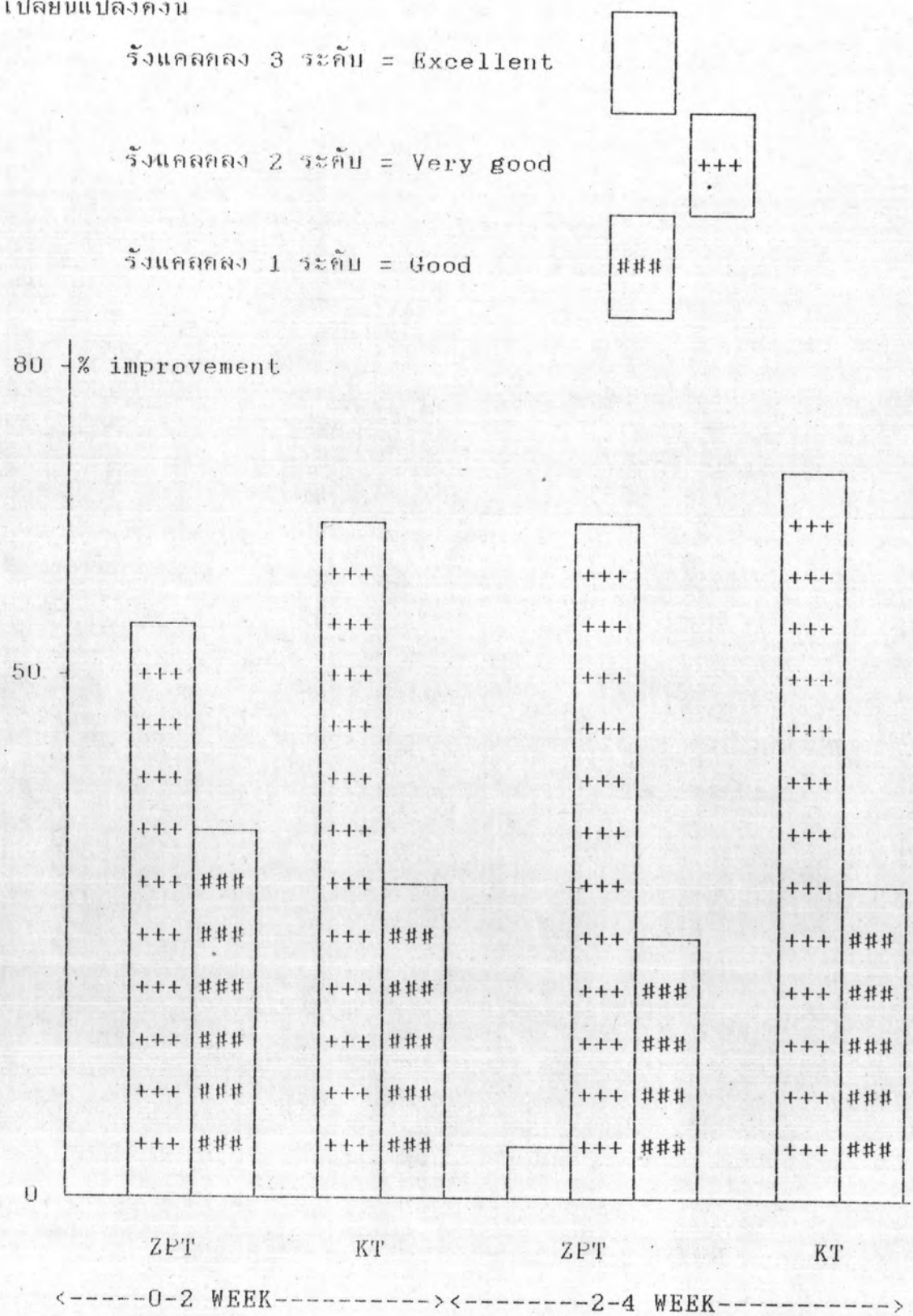

ตารางที่ 12 ผลการรักษาของยาทั้ง 2 ชนิด ในเรื่องระดับความดันของศีรษะ

	ZPT ระดับความดัน					KT ระดับความดัน				
	0	1	2	3	N	0	1	2	3	N
สัปดาห์ที่ 0	5	26	14	12	57	1	36	7	12	56
สัปดาห์ที่ 0 - 2	30	26	1	-	57	39	16	-	1	56
สัปดาห์ที่ 0 - 4	39	15	2	-	56	47	9	-	-	56

ตารางที่ 12.1 ผลการรักษาของยา 2 ชนิดในเรื่องระดับความดัน โดยคิดเป็น score รวม

	ZPT	N	KT	N
สัปดาห์ที่ 0	90	57	85	56
สัปดาห์ที่ 0 - 2	28	57	17	56
สัปดาห์ที่ 0 - 4	19	56	9	56

ตารางที่ 12.2 ผลการรักษาของยา 2 ชนิด ในเรื่องระดับความคัน โดยบอกความเปลี่ยนแปลงดังนี้

คันลดลง 3 ระดับ = Excellent

คันลดลง 2 ระดับ = Very good

คันลดลง 1 ระดับ = Good

คันเท่าเดิม = Fair

คันมากขึ้น = Worse

	ผลการรักษา	ZPT		KT	
		ราย	%	ราย	%
สัปดาห์ที่ 0 - 2	Excellent	25	48.1	38	69.1
	Very good	6	11.5	6	11.0
	Good	9	17.3	2	3.6
	Fair	11	21.2	8	14.5
	Worse	1	1.9	1	1.8
		52	100	55	100
สัปดาห์ที่ 0 - 4	Excellent	35	67.3	46	83.6
	Very good	6	11.5	4	7.3
	Good	8	15.4	1	1.8
	Fair	3	5.8	4	7.3
		52	100	55	100

ตารางที่ 12.3 ผลการรักษาเปรียบเทียบระหว่างยา 2 ชนิด ในเรื่องระดับความคัน โดยเปรียบเทียบว่ายา Ketoconazole ทำให้อาการคันดีขึ้นกว่ายา Zinc pyrithione

	ระดับความคัน
สัปดาห์ที่ 0 - 2	ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$)
สัปดาห์ที่ 0 - 4	ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$)
	มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.1$)

<u>แผนภูมิที่ 2</u> ผลการรักษาของยาทั้ง 2 ชนิดในเรื่องระดับความคันโดยบอกความเปลี่ยนแปลงดังนี้

รังแคลดลง 3 ระดับ = Excellent ***

รังแคลดลง 2 ระดับ = Very good +++

รังแคลดลง 1 ระดับ = Good

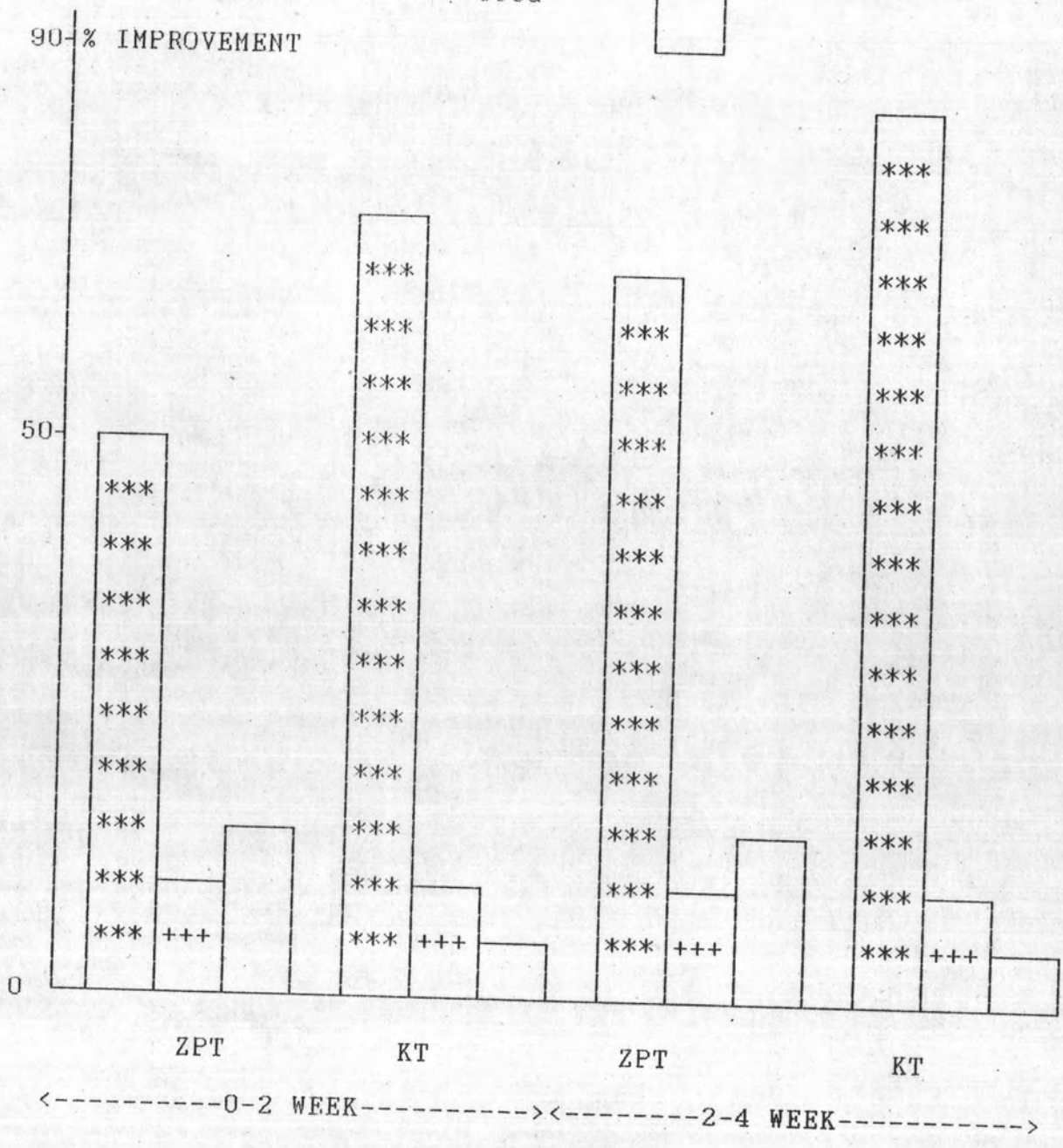

ตารางที่ 13 ผลการรักษาของยา 2 ชนิด ในเรื่องระดับรอยเกา

	ZPT ระดับรอยเกา			KT ระดับรอยเกา		
	0	1	2	0	1	2
สัปดาห์ที่ 0	13	36	8	14	35	7
สัปดาห์ที่ 0 - 2	33	14	-	43	13	-
สัปดาห์ที่ 0 - 2	52	4	-	50	6	-

ตารางที่ 13.1 ผลการรักษาทายา 2 เม็ด ในเรื่องระดับรอยเกา คิดเป็น score รวม

	ZPT	N	KT	N
สัปดาห์ที่ 0	52	44	49	42
สัปดาห์ที่ 0 - 2	14	44	13	42
สัปดาห์ที่ 0 - 4	4	44	6	42

ตารางที่ 14 ความรู้สึกของผู้ป่วยต่อผลการรักษาระหว่างแชมพูยา 2 ชนิด

		ZPT	%	KT	%
สัปดาห์ที่ 0 - 2	cure	6	10.5	6	10.7
	Mark improved	30	52.6	37	66.1
	Moderate improved	14	24.6	10	17.8
	Mild improved	3	14.3	1	1.8
	No change	3	14.3	1	1.8
	Mild worse	1	1.7	-	-
	much worse	-	-	1	1.8
		N=57	100	N=56	100
สัปดาห์ที่ 0 - 4	Cure	6	10.7	14	25
	Mark improved	36	64.3	33	58.9
	Moderate improved	11	19.7	8	14.3
	Mild improved	3	5.3	1	1.8
	No change	-	-	-	-
	Mild worse	-	-	-	-
	much worse	-	-	-	-
		N=56	100	N=56	100

ผลข้างเคียงที่พบจากผู้ป่วยใช้ยา Zinc pyrithione มี 9 รายดังนี้

รายที่ 1 ผมร่วงมากขึ้นหลังใช้แชมพูได้ 2 ครั้ง

รายที่ 2 มีตุ่มแดงคันที่ศีรษะ หลังใช้แชมพูเพียง 1 ครั้ง
ผู้ป่วยมีประวัติว่าเคยเป็นตุ่มแดงคันที่ศีรษะเมื่อ 5 ปีก่อน
ปัจจุบันถ้าใช้แชมพูสระผมยี่ห้อดีโทเดอร์มจะไม่มีอาการคันศีรษะ

รายที่ 3 สัปดาห์ที่ 0 - 2 มีอาการคันศีรษะช่วงสระผม พอผมแห้งหายคัน
สัปดาห์ที่ 2 - 4 มีอาการคันศีรษะช่วงสระผมและผมแห้ง

รายที่ 4 สัปดาห์ที่ 0 - 2 มีอาการคันศีรษะเล็กน้อยช่วงสระผม
สัปดาห์ที่ 2 - 4 ไม่มีอาการคันศีรษะ

รายที่ 5,6 สัปดาห์ที่ 2 - 4 มีผมร่วงมากกว่าเดิมประมาณ 10-20 เส้นต่อวัน

รายที่ 7,8 สัปดาห์ที่ 2 - 4 มีผมร่วงมากกว่าเดิมประมาณ 20-30 เส้นต่อวัน

รายที่ 9 สัปดาห์ที่ 2 - 4 มีผมร่วงมากกว่าเดิมประมาณ 50-60 เส้นต่อวัน

ผลข้างเคียงที่พบจากผู้ป่วยใช้ยา Ketoconazole มี 5 ราย ดังนี้

รายที่ 1,2 สัปดาห์ที่ 0 - 2 มีอาการคันศีรษะเล็กน้อยช่วงสระผม

รายที่ 3 สัปดาห์ที่ 0 - 2 มีอาการคันศีรษะมากช่วงสระผม
สัปดาห์ที่ 2 - 4 คันเล็กน้อย

รายที่ 4 สัปดาห์ที่ 2 - 4 มีอาการคันศีรษะเล็กน้อยช่วงสระผม

รายที่ 5 สัปดาห์ที่ 2 - 4 มีผมขาดกลาง 20-30 เส้นต่อวัน

ผู้ป่วยที่มีผลข้างเคียงและผู้ป่วยที่น่าสนใจ 8 ราย ได้ทำการศึกษา crossover โดยการสลับให้ยาอีกตัวหลังจากหยุดใช้ยาตัวเก่านายอย่างน้อย 1 สัปดาห์ ผลการศึกษาดังนี้

รายที่ 1 ผู้ป่วยมีรังแคมาก คันเล็กน้อย หลังใช้แชมพู zinc pyrithione เพียง 2 ครั้ง ผู้ป่วยรู้สึกมีผมร่วงมากขึ้นประมาณ 20-30 เส้นต่อวัน จึงหยุดใช้ยา

เมื่อผู้ป่วยเปลี่ยนยาใช้ แชมพู Ketoconazole พบว่าอาการรังแคดีขึ้น ไม่คัน ผมไม่ร่วง

รายที่ 2 ผู้ป่วยมีรังแคปานกลาง ไม่คัน หลังใช้ zinc pyrithione เพียง 1 ครั้ง มีตุ่มแดง คันหลายเม็ดที่ศีรษะ จึงหยุดใช้ยาต่อ รักษาด้วย topical steroid (Torpicorte)<R> จนตุ่มยุบเหลือรอยดำ

เมื่อผู้ป่วยเปลี่ยนมาใช้ ketoconazole พบว่าหลังใช้ได้ 1 ครั้งก็มีตุ่มแดงคันอีก จึงแนะนำให้หยุดใช้ต่อ

ผู้ป่วยรายนี้มีประวัติเคยเป็นตุ่มแดง คันที่ศีรษะเมื่อ 5 ปีก่อน รักษาจากแพทย์ผิวหนังจนหายดี เคยใช้ clarol<R> (ZPT) ก็ไม่คัน detoderm ก็ไม่คัน

รายที่ 3 ผู้ป่วยมีรังแคปานกลาง คันเล็กน้อย หลังใช้ pyrithione ใน 2 สัปดาห์แรกมีอาการคันเล็กน้อยช่วงสระผม ใน 2 สัปดาห์หลัง มีอาการคันทั้งช่วงสระผมและผมแห้ง

เมื่อผู้ป่วยเปลี่ยนมาใช้ ketoconazole พบในช่วง 2 สัปดาห์แรกมีอาการคันศีรษะทั้งช่วงสระผมและผมแห้ง

รายที่ 4 ผู้ป่วยรังแคมาก คันเล็กน้อย หลังใช้ Zinc pyrithione ใน 2 สัปดาห์หลังมีผมร่วงมากกว่าเดิม 20-30 เส้นต่อวัน

เมื่อผู้ป่วยเปลี่ยนมาใช้ ketoconazole ผลปรากฏว่าผมไม่ร่วงแต่มีอาการคันศีรษะ ช่วงสระผม

รายที่ 5 ผู้ป่วยรังแครุนแรงมากที่สุด คันเล็กน้อย ใช้ zinc pyrithione ใน 2 สัปดาห์แรก รังแคลดลง คันเท่าเดิม พอ 2 สัปดาห์หลัง รังแคลดลงดีมาก คันลดลง

เมื่อเปลี่ยนมาใช้ ketoconazole ใน 2 สัปดาห์แรก คันช่วงผมแห้ง รังแคลดลงเล็กน้อย

รายที่ 6 ผู้ป่วยมีรังแคมาก คันเล็กน้อย หลังใช้ ketoconazole ใน 2 สัปดาห์หลัง ผมขาดกลาง 20-30 เส้นต่อวัน ส่วนอาการรังแคลดลงเล็กน้อย หายคัน

เมื่อเปลี่ยนมาใช้ Zinc pyrithione ผลการรักษารังแคลดลงเล็กน้อย หายคัน ผมไม่ขาดกลาง

รายที่ 7 ผู้ป่วยมีรังแคมาก คันเล็กน้อย หลังใช้ ketoconazole ใน 2 สัปดาห์หลัง มีอาการคันช่วงสระผม พอผมแห้งจึงหายคัน ผลการรักษารังแคลดลงเล็กน้อย คันลดลง

เมื่อเปลี่ยนมาใช้ Zinc pyrithione ใน 2 สัปดาห์แรก มีอาการคันยิบๆ ช่วงสระผมและตอนผมแห้ง

รายที่ 8 ผู้ป่วยมีรังแคปานกลาง คันเล็กน้อย หลังใช้ ketoconazole ใน 2 สัปดาห์แรก คันศีรษะช่วงสระมากขึ้น พบ 2 สัปดาห์หลัง คันเล็กน้อย รังแคลดลงเล็กน้อย

เมื่อเปลี่ยนมาใช้ zinc pyrithione ใน 2 สัปดาห์แรก ไม่มีอาการคันเลย และรังแคก็ลดลง